

Pracovisko
odbor podpory formálneho vzdelávania

Správa z pracovnej cesty

Meno a priezvisko: PhDr. Denisa Ďuranová

Zamestnanec: interný

Pracovná cesta

- dátum: 24.10.2022 – 28.10.2022
- miesto: Portugalsko

Stručná správa:

Národný inštitút vzdelávania a mládeže v spolupráci so skupinou Svetovej banky (The World Bank Group) absolvovali niekoľko stretnutí zameraných na oboznámenie sa so vzdelávacím systémom Portugalska, ktoré zaznamenalo značný úspech v rámci krajín OECD v medzinárodnom testovaní PISA.

Program:

23.10.2022

- príchod do Lisabonu, Portugalsko

24.10.2022

- Ministerstvo školstva, Lisabon (DG Education): Stretnutie bolo tematicky zamerané na kroky k reformám vzdelávania, základné aspekty merania a monitorovania výsledkov vzdelávania, hodnotenie a vzdelávanie učiteľov, inkúzia a digitálna transformácia. Oboznámilo sa so základnými charakteristikami vzdelávacieho systému v Portugalsku aj vzhľadom na niekoľko reforiem v oblasti školstva.
- Ministerstvo školstva, Lisabon (DGEEC): Stretnutie sa zameriavalo na štatistické analýzy a správy, základné údaje v rámci vzdelávacieho systému Portugalska. Bol ponúknutý prehľad zainteresovaných aktérov vo vzdelávacom systéme a ich výsledky, rovnako aj spôsob sprístupňovania predmetných informácií v krajine. Stretnutie sa zároveň venovalo problematike inklúzie, predstavenie profilu krajiny z hľadiska potreby začleňovania a vzdelávania cudzincov.

25.10.2022

- Inštitút pre hodnotenie vzdelávania, Lisabon: Oboznámilo sa s činnosťou inštitútu pre hodnotenie vzdelávania, ktoré pripravuje národné testovania a ďalšie testovania v Portugalsku. Bola predstavená štruktúra testov a testovacej politiky v minulosti a boli

ozrejmene súčasnne zmeny, ktoré vedú k lepšej informovanosti samotných škôl tak, aby boli na základe ich odporúčaní schopné identifikovať svoje nedostatky a pracovať na nich.

- Návšteva verejnej školy, Lisabon: Zástupcovia školy informovali o svojich výsledkoch, spôsobe organizácie vyučovania, zabezpečovania personálu, prijímania žiakov, priestorových možnostiach, aktivitách a projektoch, v ktorých sú zapojení.
- Stretnutie s tvorcami učebníc a kurikula, Lisabon: Informácie a diskusia boli zamerané na kvalitu kurikula, spôsoby akým krajina samotné kurikulum zostavovala, identifikovala expertov pre jednotlivé vzdelávacie oblasti a postupy pri samotnej tvorbe kurikula.

26.10.2022

- Návšteva verejnej školy, Porto: Vedenie školy predstavilo školu, ktorá sa odlišuje socio-ekonomickým statusom rodičov a ich detí navštevujúcich školu. To bol jeden z aspektov, ktorý vedie k zvyšovaniu nárokov na svojich žiakov. Organizačné, politické i spoločenské prvky riadenia takejto školy predstavil jej riaditeľ, ktorý informoval aj o ďalších školách a ich potrebách, pretože je zároveň aj predsedom združenia riaditeľov krajiny.
- Univerzita, Porto: Počas stretnutia s členmi univerzity, ktorí sa podieľajú na príprave budúcich učiteľov, bola predstavená vzdelávacia štruktúra krajiny a podmienky prípravy budúcich pedagógov. Diskutované boli aj rozdiely v povahe vzdelávania a profilu absolventov súkromných a verejných vysokých škôl a univerzít.
- Návšteva najväčšieho vydavateľstva učebníc, Porto: Na stretnutí bol predstavený proces tvorby učebníc a učebnicová politika Portugalska. Vydavateľstvo je najväčším v krajine, ktoré vydáva učebnice pre všetky stupne vzdelávania a vyučovanie predmety.

27.10.2022

- Návšteva verejnej školy, Ponta Delgada: Bol predstavený podporný program rozvoja čítania s porozumením, ktorý škola aplikuje. Program, ktorý sa postupne dostáva do povedomia jednotlivých škôl, je v plnej miere podporovaný regionálnym zástupcom Ministerstva školstva. Význam a prínos programu je v súčasnosti veľmi veľký, pretože približne 20% žiakov má problémy s čítaním, nie sú to len žiaci, ktorých materinský jazyk je iný ako portugalský. Program je intervenciou v 1. a 2. ročníku ZŠ a pomáha žiakom vyrovnať počiatočné nedostatky tak, aby boli schopní napredovať rovnako ako ich spolužiaci. Program bol predstavený ako súčasť a možnosť flexibility kurikula, ktorá vyplýva z autonómie škôl a je špecifická pre autonómne oblasti Portugalska, pretože si udržiavajú čiastočnú nezávislosť od pevniny.
- Stretnutie s regionálnou tajomníčkou školstva a kultúry, Ponta Delgada: Stretnutie bolo zamerané na školský systém a vzdelávanie v autonómnej oblasti Azorských ostrovov, ktoré si udržiavajú čiastočnú nezávislosť od Portugalska v oblasti vzdelávania. I napriek autonómnosti z hľadiska obsahu a metód vyučovania vzdelávanie vychádza z národného kurikula, žiaci absolvujú národné testovania. Špecifická bola téma zaškolenosti určitej časti populácie, ktorá predčasne opúšťala systém vzdelávania. Nízka vzdelanostná úroveň sa postupne odstraňovala a budovala sa sieť škôl vyššieho stredného vzdelávania. Pripravujú sa ďalšie reformné zmeny vzdelávania, ktoré sú orientované na rozvoj informačno-komunikačných technológií a podporu výučby umeleckých predmetov.

28.10.2022

- Stretnutie s prof. João Marôco, Lisabon: Prezentácia a diskusia boli zamerané na možnosti využívania výsledkov testovania PISA v rámci ďalších opatrení a nastavení spôsobu a obsahu vzdelávania.
- Záverečné stretnutie so zástupcami Svetovej banky, vyhodnotenie programu, prínosu a potreby ďalších diskusií.

Odporúčania a závery:

- Študijná návšteva bola realizovaná v rámci spolupráce Národného inštitútu vzdelávania a mládeže so Svetovou bankou pri implementácii nástrojov technickej pomoci v oblasti kurikulárnej transformácie primárneho a nižšieho stredného vzdelávania. Spolupráca je realizovaná na základe podpísanej administratívnej dohody medzi Európskou komisiou v mene Európskej únie a Medzinárodnou bankou pre rekonštrukciu a rozvoj, časť II Európa, fond č. TF073685, zmluva č. REFORM/IM2021/022 s platnosťou do 30. septembra 2023. Uvedená zmluva a spolupráca bola výsledkom záujmu Európskej komisie o zapojenie Svetovej banky ako partnera pre technickú pomoc pri podpore slovenských autorít pri implementácii opatrení na digitálnu transformáciu škôl a kurikulárnej reformy pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie dohodnutej v Pláne obnovy a odolnosti.
- V rámci implementácie nástrojov technickej pomoci sú plánované dva hlavné výstupy a to *Komparatívna štúdia zameraná na stratégie kurikulárneho riadenia vo vybraných európskych krajinách vrátane odporúčaní* (december 2022) a *Návrh metodického príručky pre riadenie procesu zavádzania nového kurikula pre základné školy* (marec 2023). Výsledky a zistenia zo študijnej návštevy v Portugalsku budú zakomponované do komparatívnej štúdie.
- Odporúčame pokračovať v príprave plánovaných výstupov nástrojov technickej pomoci v súlade s harmonogramom a požiadavkami Svetovej banky na základe administratívnej dohody medzi Európskou komisiou v mene Európskej únie a Medzinárodnou bankou pre rekonštrukciu a rozvoj.

Spôsob zverejnenia výsledkov zahraničnej pracovnej cesty, prenos získaných informácií:

- Správa zo zahraničnej pracovnej cesty bola zaslaná sekcii medzinárodnej spolupráce a európskych záležitostí MŠVVaŠ SR, ktorá ju zverejní na internetových stránkach ministerstva.
- Súhlasím so zverejnením správy na internete.

Vypracovala: PhDr. Denisa Ďuranová, 8. 11. 2022

.....